



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. september 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0277(COD)

12413/22
ADD 4

AUDIO 86
CODEC 1314
DIGIT 166
MI 668
DISINFO 72
FREMP 183
COMPET 712
EDPS 1
DATAPROTECT 256
JAI 1194
SERVICES 18
POLGEN 121

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. september 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	SWD(2022) 287 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Lisatud dokumendile: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik (Euroopa meediavabaduse määrus) ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2022) 287 final.

Lisatud: SWD(2022) 287 final



Brüssel, 16.9.2022
SWD(2022) 287 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,
millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik (Euroopa meediavabaduse
määrus) ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL**

{COM(2022) 457 final} - {SEC(2022) 322 final} - {SWD(2022) 286 final}

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Mõjuhindang Euroopa meediavabaduse määruse kohta

A. Vajadus meetmete järele

Mis on probleem ja miks on tegu ELi tasandi probleemiga?

Kuna meediaturul muutuvad digitaalsemaks ja olemuslikult piiriülesemaks, takistavad mitmed probleemid meedia siseturu nõuetekohast toimimist. Probleemid on järgmised:

- piiriülese tegevuse ja investeeringute takistused;
- ebapiisav regulatiivne koostöö ja õigusnormide lähendamine;
- sekkumine kvaliteetsete meediateenuste vabasse osutamisse ning
- majandusressursside läbipaistmatu ja/või ebaõiglane jaotamine.

Kuigi probleemide tõsidus on ELis erinev, raskendavad need üldiselt meediaturu osalistel siseturu täieliku potentsiaali kasutamist, majandusliku jätkusuutlikkuse säilitamist ning oma ühiskondliku rolli nõuetekohast täitmist kodanike ja ettevõtete teavitamisel.

Mida tahetakse saavutada?

Üldeesmärk on parandada meedia siseturu toimimist.

Erieesmärgid on järgmised:

- edendada meedia siseturul piiriülest tegevust ja investeeringuid;
- suurendada meedia siseturul regulatiivset koostööd ja õigusnormide lähendamist;
- hõlbustada siseturul kvaliteetsete meediateenuste vaba osutamist ning
- tagada meedia siseturul majandusressursside läbipaistev ja õiglane jaotamine.

Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?

Algatus vähendab koormust turuosalistele, kes peavad praegu mitmes liikmesriigis tegutsedes järgima riikide erinevaid õiguskordi. Algatus suurendab prognoositavust ja õiguskindlust, edendab ausat konkurentsi (eriti seoses ülemaailmsete digiplatvormidega), suurendab piiriüleseid investeeringuid ja parandab ELis osutatavate meediateenuste kvaliteeti. Ainult riiklikul tasandil sekkumisel puuduks mastaapsus ja vajalik lähendav mõju. Igal juhul ei sekku algatus meediavaldkonna rahvuslikku identiteeti ega reguleerimistavadesse.

B. Lahendused

Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud poliitikavariant? Kui ei, siis miks?

Lisaks dünaamilisele¹ lähtestsenaariumile hinnati üksikasjalikult kolme varianti.

1. variant. Meedia mitmekesisust ja sõltumatust käsitlev soovitus, milles ergutatakse liikmesriike ja teatavates valdkondades meediaturul tegutsevaid ettevõtteid rakendama meetmeid meedia mitmekesisuse, toimetuste sõltumatuse ning läbipaistvuse ja õigluse edendamiseks meediaturul.

2. variant. Seadusandlik ettepanek ja soovitus meedia sõltumatuse kohta, millest esimeses nähakse ette ühised normid meediateenuste siseturu jaoks ning teises ergutatakse meediaettevõtteid ja liikmesriike edendama meedia sõltumatust ja läbipaistvust.

3. variant. Täiustatud seadusandlik ettepanek, millega lisatakse 2. variandi kõigile seadusandlikele elementidele täiendavad kohustused meediaturul tegutsevatele ettevõtetele ja reguleerivatele asutustele, et edendada kvaliteetsete meediateenuste kättesaadavust ning majandusressursside läbipaistvat ja õiglast jaotamist meediaturul.

Seadusandlike ettepanekutega nähakse ette nõukoja loomine, mis koosneb asjaomastest riikide

¹ Lähtestsenaarium on dünaamiline, sest selles võetakse arvesse kõiki asjakohaseid kehtivaid (nt audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) ja viimistlemisel olevaid (nt digiteenuste õigusakt ja digiturgude määrus) ELi õigusakte.

reguleerivate asutuste esindajatest, keda abistab sekretariaat, mille tagab komisjon (**allvariant A**) või sõltumatu ELi amet (**allvariant B**).

Eelistatud poliitikavariant, mida soovitatakse vastuvõtmiseks, on **variandi 2 allvariant A**.

Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?

Üldsus ja enamik teisi sidusrühmi, sh meediavabaduse kogukond, tarbijaorganisatsioonid, riikide meediat reguleerivad asutused, audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste töörühm (ERGA), avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid, sisu levitajad, internetis tegutsevad vahendajad ja reklaami ökosüsteemi osalised toetavad pigem tasakaalustatud seadusandlikku sekkumist kui meetmete võtmata jätmist või üksikasjalike nõuete kehtestamist. Soovitus eelistaksid ainult kirjastajad, kuigi ka nemad toetavad kasutajaskonna mõõtmist, riiklikku reklaami ja ajakirjandusallikate kaitset käsitlevaid meetmeid. Seoses juhtimisega toetatakse laialdaselt ERGA-l põhinevat järelevalvestruktuuri. Eeskätt pooldavad ERGA tugevdamist reguleerivad asutused ja meediavabaduse kogukond, ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused aga pigem säilitaksid selle praegusel kujul.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Paremini toimiv meedia siseturg toob kaasa suuremad investeeringud, kasvu ja konkurentsi, seeläbi paraneb meediaettevõtete elujõulisus ja tarbijad saavad juurdepääsu mitmekesisemale kvaliteetsele meediasisule. Meediaettevõtete tulude suurenemisest tulenev majanduslik puhaskasu on hinnanguliselt 2,9 miljardit eurot aastas. Oodatav ühiskondlik kasu hõlmab suuremat vastutust, usalduse suurenemist meedia vastu ning suuremat meediavabadust ja mitmekesisust, mis aitab tugevdada õigusriiki ja demokraatlikke standardeid.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Eelistatud variandiga kodanikele kulusid ei kaasne ja ettevõtete jaoks on kohanemiskulud väikesed: kõigi ettevõtete ühekordsed kulud vahemikus 9,4–14 miljonit eurot ja korduvad iga-aastased kulud vahemikus 5,6–14,5 miljonit eurot, mis kõik kaetakse tavapäraste ärikuludena. Ametiasutuste iga-aastased kulud on 6,1 miljonit eurot. See hõlmab ligikaudu 2–2,3 miljoni euro suuruseid iga-aastaseid kulusid ELi jaoks: 8–10 täistööajale taandatud ametikohta ning ligikaudu 1 miljoni euro² suurust tegevuseelarvet allvariandis A kirjeldatud juhtimislahenduse jaoks.

Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?

VKEde kulud on eeldatavasti väikesed ja peamiselt seotud uute meetmetega tutvumisega. Neid tasakaalustab eeldatavasti märkimisväärne kasu, sest eelistatud variant võimaldaks VKEdel tegutseda prognoositavamas ja ühtlasemas regulatiivses keskkonnas, seda ka piiriülel. Algatus laiendaks VKEde võimalusi konkureerida teiste turuosalistega, sh digiplatvormidega. Lisaks vähendaks riikliku reklaami läbipaistvam ja õiglasem jaotamine turumoonutusi just VKEde kasuks.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Riikide ametiasutustele toob algatus kaasa korduvad haldus- ja täitmiskulud, kuid ka kokkuhoiu: riikide meediat reguleerivad asutused võivad eeldatavasti säästa kuni 20 % oma jooksvatest iga-aastastest kuludest, mis on seotud koordineerimisega ERGAs. Eelistatud variant peaks parandama meediat reguleerivate asutuste vahelise koostöö kvaliteeti ja aitama neil lahendada piiriüleseid probleeme. Lisaks suurendavad riikliku reklaamiga ja avalik-õigusliku meedia sõltumatuse kaitsega seotud meetmed riigi ressursside kasutamise läbipaistvust ja tõhusust.

Kas on oodata muud olulist mõju?

² Finantssselgitus sisaldab ELi kulude kohta üksikasjalikke andmeid.

Kvaliteetse meediasisu pakkumise kasv, turu suurem läbipaistvus ja turvalisem inforuum võimestavad tarbijaid, kaitsevad neid paremini ning parandavad sõna- ja teabevabaduse kasutamise tingimusi. Lisaks parandab üldsuse ja ettevõtete parem juurdepääs kvaliteetsetele meediateenustele kogu ühtse turu terviklust.

Proportsionaalsus?

Eelistatud poliitikavariandi puhul kavandatud meetmed on sihipärased ega lähe algatuse eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Eelkõige nähakse eelistatud variandiga meedia siseturu nõuetekohaseks toimimiseks ette üksnes tasakaalustatud ühtlustamismeetmed ja riikide meediat reguleerivate asutuste koostööraamistik ELi nõukojas. Ettepanekus võetakse arvesse eri osalejate koormust ja piirdatakse uute kohustuste kehtestamisel hädavajalikuga, kusjuures otsesed vastavus- ja täitmiskulud on proportsionaalsed algatuse eesmärkidega.

D. Järeloometmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Pärast õigusakti vastuvõtmist antakse liikmesriikidele sättest olenevalt 3–6 kuud aega riigisiseste raamistike kohandamiseks. Esimene hindamine toimub neli aastat pärast uute normide jõustumist ning järgnevad hindamised viiakse läbi iga nelja aasta järel. Määrusega luuakse sõltumatu mehhanism meediateenuste siseturu toimimist ohustavate riskide jälgimiseks. Ka soovitusel puhul nähakse ette konkreetne järelevalvekava. Eelkõige esitavad liikmesriigid komisjonile kogu asjakohase teabe meediaomandi läbipaistvuse tagamiseks võetud meetmete kohta. Soovituse muid valdkondi jälgitakse määrusega kehtestatud mehhanismi raames.